

Alkulause

Lapsen asema kansainvälistyvässä maailmassa -kurssi on ollut järjestyksessään 14. opintojakso, joka on toteutettu Helsingin hovioikeuspiirin yliopistopainotteisessa laatuhankeessa yhteistyössä Helsingin yliopiston oikeustieteellisen tiedekunnan kanssa. Kurssilla käsiteltiin muun muassa monitasoisia kansallisia ja kansainvälisiä normeja lapsen ja perheen asemaa koskevista tilanteista. Opintojakso oli osa tiedekunnan ammatillisesti painottunutta jatkokoulutusta. Kurssi koostui neljästä luentokerrasta, kirjallisen työn laatimisesta ja esittämisestä sekä opponoinnista töiden purkuseminaarissa. Luento-opetusta järjestettiin syksyllä 2012 ja seminaariopetusta keväällä 2013. Jakson suorittaminen oikeutti osallistujat lukemaan jakson hyväkseen osaksi oikeustieteen lisensiaatin tai tohtorin tutkintoa. Tähän julkaisuun otetut kirjoitukset on muokattu opintojakson seminaarityöskentelyä varten laadituista kirjoituksista. Töistä annettua palautteella on pyritty saamaan kirjoitukset vastaamaan tieteelliselle kirjoittamiselle asetettuja vaatimuksia. Jokainen kirjoittaja vastaa kuitenkin itse kirjoituksensa sisällöstä ja siinä esittämistään kannanotoista.

Julkaisuun sisältyvistä artikkeleista hovioikeudenneuvos Kirsti Uusitalon artikkeli käsittelee näytönarviointia ja näyttökynnystä lapsiin kohdistuneissa väkivalta- ja seksuaalirikoksissa. Artikkelissa tarkastellaan todistusharkinnan tilaa tänä päivänä ja etsitään apua todistusharkinnan suorittamiseen ja tuomion perusteleamiseen todistusoikeudellisista periaatteista, todistusteorioista ja oikeustapauksien analysoinnista. Viskaali Tiina Väisäsen artikkelissa pohditaan asianomistaja-asemassa olevan lapsen kuulemista ja kertomuksen luotettavuuden arviointia seksuaali- ja väkivaltarikosasioissa. Artikkelin aihe on viime vuosina herättänyt runsaasti keskustelua. Artikkelissa paneudutaan lapsen kuulemisen asianmukaiseen järjestämiseen esitutkintavaiheessa, sillä virheet kuulemismenettelyssä saattavat pilata mahdollisuuden saada tapahtumia koskevaa luotettavaa tietoa. Hovioikeudenneuvos Terhi Mattilan artikkelissa käsitellään perheväkivaltaa huoltoriitojen yhteydessä. Artikkelissa huomiota kiinnitetään erityisesti huoltoriitojen yhteydessä esiin tuleviin perheväkivaltaväitteisiin ja näiden väitteiden vaikutukseen käsittelyyn sekä tuomioistuimen ratkaisuun. Viskaali Annina Niemisen artikkelissa jatketaan lasten huoltoriitoja koskevalla teemalla, mutta artikkelin painopiste on perus- ja ihmisoikeuksien huomioon ottamisessa näiden prosessien yhteydessä. Artikkelissa tuodaan esiin huoltoriitoihin liittyviä merkityksellisiä perus- ja ihmisoikeuskysymyksiä sekä tarkastellaan korkeimman oikeuden antamien huoltopäätösten sisältämiä perus- ja ihmisoikeusargumentteja.

Edellä mainituista artikkeleista aihepiiriltään ja lähestymistavaltaan selvästi erottuva kirjoitus on varatuomari Mari Mohsenin sekä asessori Kaisa Puron Helsingin

hovi oikeuden eksekvatuurimenettelyn erityiskysymyksiä kansainvälisissä perheoikeusasioissa käsittelevä kirjoitus. Molemmat kirjoittajat ovat työskennelleet pitkään esittelijöinä näissä Helsingin hovioikeuden 4. osastolla käsiteltävissä asioissa ja näin ollen heillä on vahva käytännön kokemus aihepiirin asioista. Artikkelissa tuodaan esille näihin asioihin usein käytännön ratkaisutoiminnassa liittyviä ongelmakohtia, mikä mahdollistaa käytännössä muodostuneen tiedon siirtämisen eteenpäin artikkelin lukijoille. Aiheesta ei ole juurikaan korkeimman oikeuden ratkaisukäytäntöä, mikä korostaa artikkelin merkitystä käytännön apuvälineenä muille lainkäyttäjille.

Allekirjoittanut professori Tuulikki Mikkola on ollut opintojakson vastuuopettaja. Hän suunnitteli opintokokonaisuuden, vastasi osasta opetuksesta, tarkasti lopputyöt ja antoi palautteen töiden laatijoille. Allekirjoittanut viskaali Essi Konttinen vastasi lopputöiden tarkastamisesta ja yhtenäistämisestä sekä huolehti painatuksen ja julkaisun valmistumisen vaatimista käytännön toimista.

Helsingissä, marraskuussa 2013

Tuulikki Mikkola

Essi Konttinen